

Nr 6**Utbildningsutskottets betänkande med anledning av motioner angående vissa frågor beträffande skolledare.****Motionerna**

1974: 224 av herrar Pettersson i Örebro (c) och Bengtsson i Göteborg (c) vari hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att skolstadgan justeras i vad gäller inrättande av tjänster som skolchef, rektor och studierektor i enlighet med vad som anförts i motionen i syfte att ge skolstyrelserna möjlighet att anpassa skolledarorganisationen efter de lokala förhållandena,

1974: 769 av herr Strömberg (fp) och fru Fränkel (fp) vari hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär ändring av skolstadgan 1 kap. 7 § i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

I motionerna 1974: 224 och 1974: 769 behandlas två skolledarfrågor, nämligen dels reglerna för inrättande av tjänster som skolchef och rektor m. m., dels möjligheten för vissa skolledare i grundskolan att få tillgodoräkna poäng för arbetet med organisation av stödundervisning för invandrarbarn.

Enligt motionen 1974: 224 bör inrättandet av tjänster som skolchef och rektor m. m. inte knyts så hårt till det poängsystem, som enligt 1 kap. 7 § skolstadgan (1971: 235) mäter omfattningen av kommuns skolväsende. Enligt samma stadga krävs nämligen för inrättande av olika statsbidragsberättigade tjänster att skolväsendet omfattar visst minsta poängtal.

År 1972 tillkallades en särskild utredning för att överväga ansvarsfördelningen på skolans område mellan stat och kommun m. m. (SSK). De sakkunniga skall i sina förslag bl. a. söka nå den för skolan mest gynnsamma avvägningen mellan å ena sidan behovet av centrala bestämmelser och å andra sidan behovet av utrymme för lokala initiativ och åtgärder när det gäller resursutnyttjandet på skolans område.

Den i motionen 1974: 224 aktualiserade frågan torde kunna få sin långsiktiga lösning när nämnda utredning i enlighet med sina direktiv funnit vägar för en något friare användning på det lokala planet av de ekonomiska resurser som staten ställer till förfogande för skolan. Ut-

skottet vill även erinra om att 1973 års riksdag i anledning av motionen 1973: 177 gett till känna att Kungl. Maj:t i avvaktan på förslag från SSK skall vara oförhindrad att då synnerliga skäl kan åberopas medge inrättande av tjänst som skoldirektör, även om fastställt poängtal ej helt uppnåtts, eller bibehållande av inrättad tjänst. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet bifall till yrkandet i motionen 1974: 224.

Arbetsbelastningen för skolledare i grundskolan mätes i enlighet med 1 kap. 7 § skolstadgan med ett poängsystem, där varje klass av låg- eller mellanstadiet motsvarar 1 poäng, varje klass av högstadiet 1,5 poäng och varje fullt 13-tal veckotimmar samordnad specialundervisning 0,5 poäng. Det sammanlagda poängtalet för rektorsområdet ligger till grund för beräkningen av den nedsättning av undervisningsskyldigheten som skolledare erhåller för fullgörande av olika ledningsfunktioner och arbetsuppgifter. Enligt motionen 1974: 769 är de åtgärder som skolledningen vidtar för invandrarbarn inte av annan karaktär än de åtgärder den vidtar för elever med visst handikapp. För att större rättvisa skall uppnås och en bättre avvägning ske mellan resurser och behov föreslås att samma poängsystem som gäller för samordnad specialundervisning i grundskolan också får gälla för grundskolans stödundervisning för invandrarbarn.

Frågor om hur skolledningen skall få erforderlig tid för fullgörande av olika ledningsfunktioner och arbetsuppgifter i förhållande till sin undervisningsuppgift har nära samband med arbetet inom SSK. Utskottet anser att utredningens förslag bör avvaktas och avstyrker bifall till motionen 1974: 769.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionen 1974: 224,
2. att riksdagen avslår motionen 1974: 769.

På utbildningsutskottets vägnar

Stockholm den 28 februari 1974

STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Larsson i Staffanstorp (c), Jönsson i Arlöv (s), Nordstrandh (m), Gustafsson i Barkarby (s), fröken Hörlén (fp), fru Gradin (s), herr Johansson i Skärstad (c), fru Dahl (s), fru Sundberg (m), herrar Sundgren (s), Karlsson i Maricfred (c), Hagberg i Örebro (s), fru Ekelund (c) och fru Nordlander (vpk).

Reservation

av herr Larsson i Staffanstorp (c), fröken Hörlén (fp), herrar Johansson i Skärstad (c), Karlsson i Mariefred (c) och fru Ekelund (c) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Frågor om" och slutar med "motionen 1974: 769" bort ha följande lydelse:

Enligt skolöverstyrelsens anvisningar skall stödundervisningen för utländska barn ske i små grupper och i form av lektioner dels i svenska språket, dels på det egna modersmålet. I kommuner med stort elevunderlag kan särskilda stödkliniker upprättas, vilket förutsätter ett omfattande samarbete mellan skolorna, organisation av elevernas resor, tillhandahållande av lämpliga lokaler m. m. Denna form av stödundervisning skiljer sig enligt utskottets uppfattning inte i fråga om skolledaruppgifterna från övrig specialundervisning av stödjande karaktär, för vilken kommun får tillgodoräkna sig poäng för skolledning. Det är därför rimligt att denna stödundervisning får tillgodoräknas med 0,5 poäng för varje fullt 13-tal veckotimmar undervisning i enlighet med de poängregler som gäller för samordnad specialundervisning. Kostnaderna härför, som har beräknats till högst 200 000 kr., torde rymmas inom de 21 milj. kr. som under de senaste åren tagits upp i Kungl. Maj:ts medelsanvisning till stödundervisning (förslagsanslaget Bidrag till driften av grundskolor).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med bifall till motionen 1974: 769 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om tillämpning av skolstadgans poängsystem på stödundervisning för invandrarbarn i grundskolan.

